

عهدنامه مودت و تجارت و سیر سفاین مابین ایران و یونان

بتاریخ ۲۴ ربیع الاخر ۱۲۷۸ مطابق ۱۶/۱۲۸ اکتبر ۱۸۶۱

تصدیق نامجات در ۱۱ مارس ۱۸۶۳ مبادله گردید

فهرست مندرجات

فصل اول مودت

فصل دوم - مأمورین سیاسی پذیرائی و امتیازات مشارالیهیم .

فصل سوم - اتباع طرفین و حمایت آنها

فصل چهارم - شروط راجعه بحقوق و تجارت اتباع طرفین - تجارت داخله - مصونیت

منزل اتباع یونان .

فصل پنجم - مال التجاره طرفین و حقوقیکه بر آن تعلق میگیرد .

فصل ششم - شرایط راجعه بسفاین طرفین و مال التجاره که با کشتیهای دولتین وارد

و خارج میشود .

فصل هفتم - غرق و شکست کشتی .

فصل هشتم - قونسولهای دولتین محل اقامت و امتیازات مشارالیهیم - مستحفظ

قونسولگری در صورت ظهور اغتشاش - شرایط راجعه بتجارت قونسولهای دولتین - اعمالیکه

مأمورین سیاسی و قونسولهای دولتین از آن ممنوع هستند شرایطیکه در باب اجزاء و مترجمین

مأمورین سیاسی و قونسولها معین شده است .

فصل نهم - محاکمات - ترکه اتباع دولتین .

فصل دهم - وقوع جگک با دوات ثالث

فصل یازدهم - مدت عهدنامه مبادله تصدیق نامجات .

چون اعلیحضرت خورشید رایت اقدس همایون اعظم شاهنشاه کل ممالک ایران و

اعلیحضرت اتن اول پادشاه یونان و سلطان باذل نامدار .

هر دو علی السویه و از صمیم قلب مایل باستقرار روابط دوستی بین الدولتین هستند

خواستند که بوسیله عهدنامه مودت و تجارت که بالمقابله برای اتباع طرفین معظمین معاهدین

مفید و سودمند بوده باشد این رشته دوستی را پیوسته مستحکم نمایند و برای نیل باین مقصود

و کلاه مختار خود را از این قرار معین نمودند .

از طرف اعلیحضرت شاهنشاه ایران جناب میرزا حسین خان وزیر مختار و ایلچی

مخصوص در باب عالی و غیره

و از طرف اعلیحضرت پادشاه یونان مارک نیری وزیر مخنار و ایلچی مخصوص در باب عالی وغیره.

و وکلاء مختار مزبوره پس از آنکه در اسلامبول اجلاس کرده اختیار نامهای خود را مبادله نموده و شرایط صحت را در آن یافتند فصول ذیل را منعقد داشتند.

فصل اول - من بعد مابین دولت ایران و تبعه آندولت و دولت یونان و اتباع آن دوستی صادقانه و مناسبات حسنه برقرار خواهد بود.

فصل دوم - ایلچیان و مأمورین سیاسی که هر یک از دولتین بخواهد به نزد دیگری فرستاده یا مقیم نماید خود و تمام اجزاء سفارتی ایشان در مملکتین مانند ایلچیان و مأمورین سیاسی دول متحابه کامله الوداد پذیرفته شده و با ایشان از همان رفتار و بدون کسر و نقصان از همان احترامات و امتیازات و معافیات منتفع خواهند بود.

فصل سوم - اتباع طرفین معظمین معاهدین منبعد میتوانند در کمال آزادی در خاک مملکتین سیر نموده و برای عزیمت بممالک همجوار از آنجاها عبور نمایند بدون اینکه از طرف کارگذاران محلی ممانعتی شود بلکه کارگذاران مزبور سعی و اهتمام کامل خواهند نمود که مومی الیهم از هر گونه زحمات محفوظ باشند و از این جهت همیشه مواظب امنیت شخص آنها بوده و نسبت بانها با کمال احترام رفتار خواهند نمود برای اینکه هیچگونه ضرر و مانع و تعدی در مسافرت روی ندهد و برای حصول این مقصود تأمین نامه (سف کندوی) و فرامین و سایر احکامات بانها خواهند داد.

فصل چهارم - اتباع طرفین معظمین معاهدین از قبیل ارباب صنعت و تجارت یا مسافر که برای کارهای خود به خاک ممالک یکدیگر میروند از حین ورود الی خروج با همان احتراماتی که در مورد اتباع دول کامله الوداد معمول است پذیرفته شده و نسبت بانها از همان رفتار خواهد شد.

بناء علیهذا اتباع طرفین معظمین معاهدین میتوانند چه از راه خشکی و چه از راه دریا بطور آزادی مال التجاره به مملکتین وارد کرده و از آنجا خارج نموده یا در آنجا حمل و نقل نمایند و همچنین میتوانند در تمام نقاط ممالک یکدیگر موافق قواعد و قوانین جاریه مملکتی بتجارت اشتغال ورزیده و خانه و مغازه و دکان برای کارهای خودشان اجاره نمایند و هر گونه مالیاتی که از اتباع دول کامله الوداد دریافت نمیشود بهیچ اسم و عنوان بر آنها تعلق نخواهد گرفت. مقرر است که هر گونه قواعد و حق و امتیازاتی که طرفین معظمین معاهدین بدولت ثالثی میدهند همین فوائد حق و اختیار هم باتباع دولتین داده خواهد شد. مگر فوائدی که باطمینان داشتن فوائد مخصوصه داده شده باشد ولی اینهم مقرر است که هر یک از دولتین حق دارد که همین فوائد را بخواهد و معادل آن در عوض بعضی فوائدی بدهد مشروط بر اینکه چیزی که در عوض داده میشود مقبول و مطبوع طرف مقابل گردد.

اتباع طرفین معظمین معاهدین که بخواهند در مملکتین بتجارت داخله اشتغال ورزند مطیع قوانین همان مملکتی خواهند بود که در آنجا تجارت میکنند.

صاحبمنصبان و مستخدمین و اتباع دولت علیه ایران نباید به عنف داخل منزل یا مغازه یا دکا کین تبعه یونانی شوند در صورت لزوم باید در هر جائیکه مأمور سیاسی یا قونسول یونان باشد مشارالیهم را از این امر قبل از وقت مطلع سازند و ایشان هم با کمال عجله با خواهش کارگذاران محلی موافقت خواهند نمود و هیچگونه تفحصات در منزل تبعه یونانی جایز نخواهد بود مگر با حضور اشخاصی که از طرف مأمور سیاسی یا قونسول مزبور معین میشوند.

در محلی که مأمور یا قونسول یونان نبود باشد با اتباع دولت مزبوره از این حیث همانطور رفتار خواهد شد که نسبت به اتباع دول کامله الوداد در جائیکه مأمور یا قونسول ندارند رفتار میشود.

فصل پنجم - با اتباع یونان که مال التجاره به مملکت ایران وارد یا از آنجا خارج میکنند از بابت حقوق گمرکی همانطور رفتار خواهد شد که با تبعه دول کامله الوداد عیسوی منظور است و همچنین با اتباع ایرانی که مال التجاره به ممالک یونان و از آنجا خارج میکنند از حیث حقوق گمرکی همانطور رفتار خواهد شد که با تبعه دول کامله الوداد میشود.

فصل ششم - سفاین تجارتی که به بنادر مملکتی ورود و در آنجا اقامت میکنند اعم از اینکه خالی یا حامل مال التجاره باشد از حین ورود الی زمان حرکت از جمیع احترامات و امتیازات بهره مند خواهند بود و بغیر از حقوقیکه سفاین دول کامله الوداد میپردازند و بیشتر از آن چیزی به سفاین مزبور تعلق نخواهد گرفت.

هر قبیل مال التجاره و امتعه بدون ملاحظه محل صدور و محل ورود که با سفاین طرفین معظمین معاهدین وارد و خارج میشود در مملکتین همان حقوق گمرکی را تأدیه خواهد کرد که سفاین تجارتی دول کامله الوداد عیسوی در موقع ورود و خروج تأدیه میکنند.

فصل هفتم - هرگاه کشتی ایرانی یا یونانی در بنادر یا در سواحل ممالک طرفین شکست نماید یا غرق شود هر نوع کمک و معاونتیکه ممکن باشد داده خواهد شد بهمان قسم که در مورد سفاین دول کامله الوداد منظور است.

فصل هشتم - طرفین معظمین معاهدین محض حمایت تجارت و اتباع خود و برای تسهیل روابط حسنه و عادلانه مابین آنها حق دارند که هر یک سه نفر قونسول معین نمایند قونسولهای ایران در آتن در سیرا و در یک بندر دیگر یونان که بعد معین میشود مقیم بوده و قونسولهای یونان در طهران در تبریز و در یک بندر ساحل خلیج فارس که بعد معین میشود اقامت خواهند داشت.

قونسولهای طرفین معظمین معاهدین چه برای شخص خودشان و چه بجهت اجرای وظائف مأموریت و نیز از حیث منازل و مستخدمین و قونسولگری و کسانیکه جزء مأموریت ایشان هستند از همان احترامات و امتیازات منتفع خواهند بود که قونسولهای هم رتبه دول کامله الوداد میباشند.

در صورت ظهور اغتشاشات عمومی باید بموجب اظهار قونسول مستحفظ برای استقرار مصونیت ماوای مشارالیه داده شود.

مأمورین سیاسی و قونسولهای یونان بر خفا و نه بر ملامت هیچیک از رعایای ایران را که مستخدم سفارت یا جنرال قونسول یا قونسول یا ویس قونسول یا وکلاء قونسولگری یونان نبوده باشد حمایت نغذ اهد کرد - مقرر است که اگر قونسول یا ویس قونسول یا وکیل قونسولگری یونان در ایران با مورتجارتی مشغول شود از حیث همین تجارت مطیع همان قوانین و رسومی خواهند بود که افراد رعایای دولت متبوعه او هستند.

وزراء مختار و قونسولهای طرفین معظمین - معاهدین بدون ملاحظه تبعیت هر مترجمی را که صلاح دانند معین و نیز برای خدمت خانه خودشان هر پیشخدمت و اشخاصی را که بخواهند مستخدم خواهند نمود ولی اگر اتفاقاً یک یا چند نفر از مستخدمین یا خدمه دارای رفتار قبیح و شنیعه بوده باشد وزیر مختار یا قونسولیکه این اشخاص در خدمت او هستند باید به برحسب خواهش کارگذاران محلی که این گونه امور را راجع بایشانست مومی الیهم را اخراج نمایند در صورتیکه مستخدم و خدمه مزبوره در تحت حکومت کار گزاران مذکور بوده باشند.

فصل نهم - مرافعات و مشاجرات و منازعاتیکه در ایران مابین خود تبعه یونان یا مابین یونانی و خارجه به وقوع میرسد و همچنین منازعات و مرافعاتیکه در یونان مابین خود تبعه ایران یا مابین تبعه ایرانی و تبعه خارجه واقع میشود بطوریکه در قلمکتین در مورد اتباع دول کاملاً الوداد معمول است محاکمه خواهد شد. مرافعات و منازعات و مشاجراتیکه در ایران مابین تبعه ایرانی و تبعه یونان واقع میشود بمحاکمات ایرانی رجوع خواهد شد ولی گفتگو و قطع و فصل مرافعات و اختلافات مزبوره جایز نخواهد بود مگر در حضور مأمور سیاسی با قونسول یونان یا در حضور در و کمائیکه از طرف ایشان معین میشود و تمام این مراتب بطوری خواهد بود که نسبت به دول کاملاً الوداد معمول است اما در باب امور جنایتی که اتباع یونان در ایران و اتباع ایران در یونان متهم بآن شده باشد.

در مملکتین این گونه امور برونق قانونیکه در ایران و یونان نسبت به اتباع کاملاً الوداد معین شده است رسیدگی و محاکمه خواهد شد در صورت فوت تبعه یکی از دولتین در خاک مملکت دیگری ترکه او بالتمام به مأمور یا قونسول دولت متبوعه متوفی داده خواهد شد برای اینکه مشارالیه موافق قوانین مملکت خود بطوریکه مقتضی است اقدام نماید.

فصل دهم - در صورت وقوع جنگ مابین یکی از طرفین معظمین معاهدین بایک دولت دیگر فقط بدین جهت بر مناسبات حسنه و مودت صادقانه که همیشه باید مابین دربار معظم ایران و دربار معظم یونان برقرار باشد خلل و زیان و تغییری وارد نخواهد آمد.

فصل یازدهم - این عهدنامه مودت و تجارت که نظریه مودت صادقانه و اعتماد حاصله بین دولتین ایران و یونان مستحکم شده است بدون کم و کسر بیاری خداوند متعال مدت دوازده سال از روز مبادله تصدیق نامجات مرعی و برقرار خواهد بود و اگر دوازده ماه قبل از انقضای مدت مزبوره یکی از طرفین معظمین معاهدین میل فسخ آنرا رسماً بطرف دیگر اعلام نماید مدلول آن یکسال دیگر هم پس از این مدت مجری خواهد بود.

و بهمین نهج این عهدنامه مرعی و برقرار خواهد بود الی انقضای دوازده ماه پس از اعلام رسمی در هر زمانیکه اعلام مزبوره بوقوع رسیده باشد - و کلاه مختار طرفین معظمین معاهدین متعهد میشوند که تصدیق نامجات سلاطین خود را در ظرف سه ماه و در صورت امکان زودتر در اسلامبول مبادله نمایند.

علیهذا و کلاه مختار طرفین معظمین معاهدین این عهدنامه را امضاء کرده و بمهر خود سمهور داشتند.

نسختین بزبان فارسی و فرانسه ۲۴ ربیع الآخر ۱۲۷۸ مطابق ۲۸/۱۶ اکتبر ۱۸۶۱ در اسلامبول نگاشته شد.

(امضاء) رنیری (امضاء) میرزا حسین خان

امضاء کنندگان ذیل که برای مذاکره و امضای عهدنامه مودت و تجارت و سیر سفاین بین دولتین ایران و یونان اختیارنامه از طرف دولتین متبوعتین داشتند در باب معنی بند ششم فصل هفتم عهدنامه که امروز امضا شده است بطور مرضی الطرفین مقرر میدارند که بند مزبور بهیچوجه بوزراء مختار و جنرال قونسول و قونسول و ویس قونسول و و کلاه قونسول گری حق نمیدهد که باسم مستخدم اتباع یکدیگر را پیش از آن عده که بموجب عهدنامه های سابقه بدول کامله الوداد داده شد حمایت نمایند.

این تعبیر و تفسیر که بدو نسخه نوشته شده است و کلاه مختار بدولتین متبوعتین خود ارسال خواهند داشت برای اینکه بموجب مبادله تصدیق نامجات دارای همان قوت و استحکام باشد کانه در ضمن عهدنامه که امروز امضاء شده است درج شده باشد.

نسختین در اسلامبول بتاریخ ۲۴ ربیع الآخر ۱۲۷۸ مطابق ۱۶/۲۸ اکتبر ۱۸۶۱

امضاء رنیری

امضاء میرزا حسین خان

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی